

Träden i staden

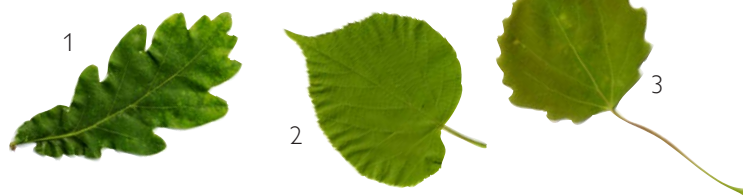
Vilka träd växer i städerna och vad krävs för att de ska må bra? Vilken betydelse har de för oss? Hur kan vi använda städernas träd i undervisningen?

Träden som växer i städerna har ett stort värde. De utgör livsmiljö för många svampar, lavar, mossor och djur, vilket gynnar den biologiska mångfalden. De ger skugga, dämpar vind, minskar upplevelsen av buller, fångar upp partiklar ur luften och bidrar till många fler ekosystemtjänster. Inte minst ger de oss en grönnare stad.

Träden är ofta utsatta för omfattande påfrestningar. Det kan vara stora skillnader i temperatur och tillgång på vatten. De måste tåla hårt packad mark, avgaser och helst inte drabbas av insektsangrepp, bakterie- eller svampsjukdomar. Ofta planteras samma art av träd som alléer och om träden angrips av en parasit kan alla smittas. Många almar har dött beroende på angrepp av en svampsjukdom som sprids av almsplintborren, men även askar, ekar, lönnar och kastanjer drabbas av angrepp. Vissa exotiska arter planteras nu som bättre står emot påfrestningar och eventuella sjukdomar. Till exempel har ginko och magnolia (se bild till vänster) blivit populära stadsträd i södra Sverige.

De flesta svenska städer har en plan för att bevara och nyplantera träd. Det behövs eftersom en stad alltid är i förändring. Det byggs nya bostadsområden, vägar dras om och tunnlar ska byggas. Nya metoder utarbetas för att få träden att trivas i stadsmiljön. I Stockholm görs nya växtbäddar med biokol och makadam för att trädens rotsystem ska må bättre.

Ofta vill man värna stora träd som mår bra och har vuxit länge. De ger en speciell karaktär till området och är viktiga för många ekosystemtjänster. Till exempel i Göteborg har stora träd flyttats och satts tillbaka efter avslutat arbete, bland annat i samband med projektet Västlänken.

Vilka är bladen?
Se facit längst ner.

👉 Få koll på träden

Lär känna träden i din stad. Vilka träd finns i närmiljön? De flesta svenska städer har information om träden på sin hemsida, sök på *stadens namn* och *stadsplanering*. Stockholms stad har också en växtbäddshandbok som beskriver ett nytt sätt att hantera marken för att träden i staden ska må bra.

Hur går det till att flytta stora träd? SLU har på uppdrag av Trafikverket tagit fram filmer i utbildningssyfte, se de fyra korta filmerna på www.slu.se/flytta-stora-trad. Filmerna kan ge upphov till spännande diskussioner när det gäller hållbar utveckling, biologisk mångfald samt trädens skyddande roll när klimatet förändras och om den kulturhistoria som kan leva vidare om gamla träd bevaras.

Artbestäm träd och buskar med hjälp av en färdig nyckel eller konstruera en nyckel med färsk blad eller egna fotografier. Se Bioresurs hemsida med förslag på nyckel för de blad som finns avbildade på denna sida, samt uppgiften som visar konstruktion av nycklar i Linnelektioner, idéhäfte 5, *I Linnés spår*, sidorna 16–19. Använd också det *Bladmemory* som finns på vår hemsida, se månadsuppslaget för maj i extra-Bi-lagan 2005, eller gör ett eget!

Till hjälp vid artbestämning finns faktablad om Sveriges vanligaste träd hos *Skogen i Skolan*, www.skogeniskolan.se. *Den virtuella floran* från Naturhistoriska riksmuseet, linnaeus.nrm.se/flora, har bildgallerier, sök på bladformer och vinterknoppar.

April 2020

Måndag Tisdag Onsdag torsdag Fredag Lördag Söndag

v. 14

	30	31	Harald, Hervor 1	Gudmund, Ingemund 2	Ferdinand, Nanna 3	Marianne, Marlene 4	Irene, Irja 5
--	----	----	------------------	---------------------	--------------------	---------------------	---------------

v. 15

Vilhelm, William 6	Irma, Irmelin 7	Nadja, Tanja 8	Otto, Ottilia 9 	Ingvar, Ingvor 10 <i>Långfredagen</i>	Ulf, Ylva 11 	Liv 12 <i>Påskdagen</i>
	<i>Världshälsodagen</i>		<i>Skärtorsdagen</i>		<i>Påskafton</i>	

v. 16

Artur, Douglas 13 <i>Anmandag påsk</i>	Tiburtius 14	Olivia, Oliver 15 <i>Sista ansökningsdag till höstens kurser på universitet och högskolor</i>	Patrik, Patricia 16	Elias, Elis 17	Valdemar, Volmar 18	Olaus, Ola 19
---	--------------	--	---------------------	----------------	---------------------	---------------

v. 17

Amalia, Amelie 20	Anneli, Annika 21	Allan, Glenn 22	Georg, Göran 23	Vega 24	Markus 25 <i>DNA Day</i> 	Teresia, Terese 26
-------------------	-------------------	-----------------	-----------------	---------	---	--------------------

v. 18

Engelbrekt 27	Ture, Tyra 28	Tyko 29	Mariana 30 <i>Valborgsmässoafton Konungens födelsedag</i> 	1	2	3
---------------	---------------	---------	---	---	---	---

Kurs i utomhusdidaktik

Intresset att flytta ut undervisningen är stort men skolor har varierande förutsättningar. För att höja kompetensen och intresset har Stockholms universitet i samverkan med naturskolor, lärare, forskare och elever, på uppdrag av Skolverket, producerat en webbkurs i utomhusdidaktik.

Kursen vänder sig framför allt till lärare i förskoleklass och på fritids men kan användas i fler sammanhang. Man kan delta i kursen med sitt arbetslag eller göra den på egen hand och då chatta med andra i landet i en forumfunktion.

Kursen tar cirka 20 timmar att genomföra. Man kommer åt webbkursen genom att registrera e-postadress och skapa ett konto. Deltagandet är helt kostnadsfritt och det finns ingen begränsning i deltagarantal.

Länk till kursen: www.skolverket.se/skolutveckling/kompetensutveckling/utomhusdidaktik---webbkurs

Facit för bladbilderna

1. ek, 2. lind, 3. asp, 4. lönn, 5. vartbjörk, 6. rönn, 7. ginko

Tips! Gör en egen flora genom att skanna växter, som vi gjorde med bladbilderna.